

Is de almacht van een paar grote wielploegen met zeer hoge budgetten marktverstoring voor de wielersport? Stort het wielrennen financieel in als de grote sponsors afhaken? Sporteconomen relativieren.

Zondag 1 april vindt de Ronde van Vlaanderen plaats, een week later is Parijs-Roubaix aan de beurt, daarna volgen onder andere de Amstel Gold Race en Luik-Bastenaken-Luik. Het wielerseizoen is aan zijn eerste hoogtepunt toe, maar opnieuw hangt de schaduw van doping over de sport. De internationale wielunie UCI en tal van organisatoren weten geen blijf met viervoudig Tourwinnaar Chris Froome (Team Sky). In zijn urine werden tijdens de Ronde van Spanje vorig jaar verdachte waarden Salbutamol – een middel tegen astma – aangetroffen. De ploeg verdedigt zich en zegt dat alles medisch te verklaren is.

Er is wat gegrom te horen, maar een openlijke aanval op Team Sky blijft uit. Hier en daar is te horen dat niemand de ploeg durft aan te pakken, want als het Britse satelliettelevisienetwerk Sky zich als sponsor terugtrekt uit het wielrennen zou dat een aderlating zijn voor de niet echt kapitaalcrachtige sport. De som van alle budgetten van alle ploegen en organisatoren wereldwijd is 600 miljoen euro. Dat is evenveel als de voetbalploeg Real Madrid alleen.

Als Team Sky de handdoek in de ring gooit, dan verdwijnt 35 miljoen euro uit het wielrennen. Het Britse team is een stuk groter dan de andere rijke wielploegen. Team Katjoesja-Alpecin (met sprinter Marcel Kittel) is het nummer twee met een omzet van 32 miljoen euro. Derde staat het Zwitserse BMC (van olympisch kampioen Greg Van Avermaet) met 23 miljoen euro. Het gemiddelde budget van de WorldTour-ploegen (de topreeks in het wielrennen) is met 18 miljoen euro de helft van dat van Team Sky. Het Belgische Quick-Step hangt rond dat gemiddelde, Lotto-Soudal (15 miljoen euro) zit er wat onder (zie tabel).

Normale budgetten

Bij weinig ploegen steeg het budget de voorbije jaren zo sterk als bij Team Sky: de omzet is sinds de intrede in het wielrennen verdubbeld en in 2016 werd het budget met 27 procent opgetrokken. Is Team Sky ‘too big to fail’ geworden in het wielrennen?

“Dat is een snelle conclusie”, zegt Daam Van Reeth, sports economics researcher aan de KU Leuven, campus Brussel. “Er zijn altijd rijke en arme ploegen geweest. Ploegen als US Postal en Deutsche Telekom hadden vroeger ook budgetten die de helft boven het gemiddelde lagen. Sky is sportief dominant in de rondes, maar niet in de rest van het seizoen. Feit is wel dat er een correlatie is tussen budgetten en prestaties. Maar dat is daarom nog niet marktverstoring.”

“Sponsors als de media- en communicatiebedrijven Sky en Movistar zijn van een enorm kaliber. Als die wegvallen uit de sport, heeft het wielrennen een probleem”, waarschuwt zijn collega en sporteconoom Wim Lagae (KU Leuven). “Hun budget is marktconform, zeker in vergelijking met andere ploegen. Sky spendeert 1,5 procent van het reguliere marketingbudget aan wielrennen. Dat is een normaal percentage. Het probleem situeert zich elders, bij andere grote ploegen die afhankelijk zijn van mecenasen of overheden. Een financier als de Zwitserse zakenman Andy Rihs, die BMC stut, is niet marktconform. De wielersponsoring weegt te zwaar in verhouding tot het marketingbudget en de omzet van zijn bedrijven. En wat te denken van Astana, dat gefinancierd wordt door de Kazachse overheid, of beter gezegd het staatsfonds Samruk-Kazyna met belangen in de gas- en oliesector? Kijk naar de ploegen als Bahrein-Merida en UAE uit de Golfstaten. Waar komt de financiering vandaan? Dat blijft onduidelijk.”

Minder renners per ploeg

Lagae geeft toe dat de spanning tussen de budgetten in het wielrennen groot is: de kleinste WorldTour-ploegen halen een derde van de omzet van Team Sky. Lagae: “Maar laten we eerlijk zijn, in vergelijking met andere sporttakken valt dat nog mee.”

Het gevolg van de financiële dominantie van Sky is dat het team de voorbije jaren steengoede renners weggocht bij de andere ploegen. En alle toppers uit de categorie onder de 23 jaar staan ook op het verlanglijstje van de Britse ploeg. “Toch leidt dat niet tot een complete dominantie van Sky in het wielrennen,” stelt Lagae vast. “Wel als je enkel focust op de Ronde van Frankrijk. Sky specialiseert zich daarin en heeft er ook veel geld voor veul. Maar er blijft toch een sportief evenwicht tussen de ploegen. Ik kijk naar twee indicatoren. Ten eerste het WK ploegentijdrit. Minder rijke ploegen als Quick-Step, BMC en Sunweb kunnen daar wel degelijk op tegen Sky. Daar is er spankracht. En in aantal overwinningen staat Sky aan het einde van het seizoen niet aan de top. Wel een Quick-Step, wat te danken is aan de koopmanskunst van manager Patrick Lefevere, die erin slaagt zowel topsprinters, klassieke renners als jong talent aan te trekken.”

“De dominantie van Sky is voor veel wielersporters ergerlijk omdat de ploeg de Tour de France oersaai maakt. Ik heb al herhaaldelijk gepleit voor een eenvoudige oplossing: minder renners per ploeg aan de start. Er worden nu al stappen in die richting gedaan.”

Een budgetbeperking?

Feit is dat een ploeg als Sky het zich kan permitteren peperdure sportdranken aan te kopen (onder andere de ketonendrank van 2700 euro per liter) en tal van verzorgers, fysiotherapeuten, mecaniciens, coaches, trainers en bewegingswetenschappers in dienst heeft. De loonmassa – renners en omkadering – maakt dan ook meer dan 80 procent van het budget van de ploeg uit. “Dat is inderdaad veel, maar niet uitzonderlijk”, relativere Daam Van Reeth.

De internationale wielunie UCI kijkt wel met een bezorgd oog naar de grote verschillen in het budget van ploegen. De nieuwe UCI-voorzitter, de Fransman David Lappartient, liet in een interview al uitschijnen dat hij aan een financieel plafond voor ploegen denkt. Zou dat een kapitaalvlucht van sponsors uit het wielrennen veroorzaken? Lagae: “De rijkste teams zullen zo’n maatregel nooit aanvaarden.”

Ik heb begrepen dat Lappartient denkt aan een werkgroep die zich buigt over de invoering van een financieel plafond. Dus geen salarisplafond voor renners. Maar of die werkgroep al actief is, blijft onduidelijk.”

“Aan elke ploeg zeggen: je krijgt 15 miljoen en trek uw plan, dat zie ik niet gebeuren”, besluit Van Reeth. “Een budgetbeperking is vrij onrealistisch. Je kan wel zeggen dat maar een bepaald percentage naar personeelskosten mag gaan. Maar vergeet niet dat de precieze budgetten moeilijk in te schatten zijn. Fietsen van een constructeur worden bijvoorbeeld niet altijd opgenomen in de rekening. Het kan zijn dat de echte omzet een paar miljoen verschilt van de officiële cijfers.”

Alain Mouton

Copyright © 2018 Roularta Media Group. Alle rechten voorbehouden